

Uzdravení od utrpení

Punta de Vacas, Mendoza, Argentina, 4.5.1969

Poznámky:

1. *V době, kdy se Silo chystal pronést tuto řeč, byl v Argentině u moci vojenský diktátorský režim, který zakázal veškerá veřejná shromáždění ve městech. Proto bylo jako místo pro tento projev vybráno pusté místo vysoko v Andách, na hranicích Argentiny a Chile. Brzo ráno 4. května byly zablokovány přístupové cesty k tomuto místu vojenskými vozidly, kulometnými hnízdy a ozbrojenými vojáky. Každý, kdo procházel, byl přinucen prokázat se doklady, což vedlo k dohadům se zahraničními novináři. Na pozadí majestátních, sněhem pokrytých And Silo pronesl svůj projev před asi dvěma stovkami lidí. Den byl chladný a slunečný. Kolem poledne celá akce skončila.*
2. *Toto je první Silovo veřejné vyjádření těchto idejí. Velmi poetickým jazykem vysvětluje, že nejdůležitější vědění pro život („opravdová moudrost“) není stejné jako vědění, které lze nalézt v knihách – vědomosti o všeobecných zákonech nebo věci tohoto druhu – ale je záležitostí osobní vnitřní zkušenosti. Nejdůležitější vědění pro život se vztahuje k pochopení, co je utrpení a jak jej překonat. V této řeči Silo předkládá velmi jednoduché teze, rozdělené do několika částí:*
 - a. *Začíná tím, že rozlišuje fyzickou bolest a její následky na jedné straně s tím, že obojí může ustupovat díky pokroku vědy a spravedlnosti a duševní utrpení na straně druhé, které však nelze odstranit tímto způsobem.*
 - b. *Utrpení přichází třemi cestami: cestou vnímání, cestou vzpomínání a cestou představivosti.*
 - c. *Utrpení odhaluje stav násilí.*
 - d. *Násilí má kořeny v žádostivosti (touze).*
 - e. *Jsou různé stupně a formy žádostivosti. Tím, že budeme pozorní k těmto faktorům („skrže vnitřní meditaci“), můžeme udělat pokroky. Takže:*
 - f. *Žádostivost zasévá násilí („neomalené touhy“), které nezůstává uvnitř lidí, ale rozšiřuje se i na ostatní a zamořuje prostor vzájemných vztahů.*
 - g. *Násilí má nejrůznější formy, nejen svou primární formu fyzického násilí.*
 - h. *Potřebujeme jednoduché vzory jednání, pomocí nichž bychom mohli orientovat své životy („dodržovat prostá pravidla“): učit se, jak být nositelem míru, radosti a především naděje.*

Závěr: Věda a spravedlnost jsou nezbytné pro ovládnutí fyzické bolesti, ale pro překonání duševního utrpení je nezbytné překonat primitivní žádostivost.

Jestli jsi přišel poslouchat člověka, o kterém se předpokládá, že předává moudrost, tak sis spletl cestu, protože opravdová moudrost se nepředává ani pomocí knih, ani pomocí proslovů. Ta skutečná moudrost je v hloubce tvého vědomí, stejně jako pravá láska je v hloubce tvého srdce.

Jestli jsi přišel popohnán pomlouvači a pokrytci poslouchat tohoto muže, abys pak použil to, co jsi slyšel, proti němu, tak sis také spletl cestu, protože tento muž tady není ani proto, aby tě o něco žádal, ani proto, aby tě využil, protože tě nepotřebuje.

Posloucháš muže, který nezná zákony, které řídí vesmír, který nezná zákony historie, který nemá ponětí o vztazích, které vládnou národům světa. Vysoko v těchto horách, daleko od měst a jejich choré ctižádosti, se tento muž obrací k tvému vědomí. Ta města, kde každý den je zápasem, nadějí náhle ukončenou smrtí, kde po lásce přichází zášť, kde odpuštění je následováno pomstou, ta města bohatých a chudých, ta obrovská lidská pole pokryl plášť utrpení a žalu.

Trpíš, když bolest svírá tvé tělo. Trpíš, když se hlad zmocňuje tvého těla. Ale netrpíš jen bezprostřední bolestí a hladem svého těla, trpíš také nemocemi, které sužují tvé tělo.

Musíš rozlišovat dva druhy utrpení. První se objevuje v případě nemoci a lze jej mírnit díky pokroku ve vědě, stejně může ustoupit i hlad díky tomu, že se přiblížíme říši spravedlnosti. Také je tu utrpení, které se neváže přímo k nemoci tvého těla, ale vyplývá z ní: když jsi paralyzován, pokud nemůžeš vidět, pokud nemůžeš slyšet, trpíš. Ale toto utrpení, i když pochází z tvého těla, je utrpením tvé mysli. Ale je tu ještě další druh utrpení, který nemůže ustoupit ani rozvojem vědy, ani rozvojem spravedlnosti. Tento druh utrpení, který je těsně spjat s tvou myslí, ustupuje před vírou, před radostí ze života, před láskou. Musíš pochopit, že toto utrpení vždy koření v násilí, které je v tvém vědomí. Trpíš, protože máš strach ze

ztráty toho, co máš, trpíš pro to, co jsi už ztratil, nebo pro to, čeho zoufale toužíš dosáhnout. Trpíš pro něco, co nemáš, nebo protože máš strach obecně.

Zde jsou tedy velcí nepřátelé člověka: strach z nemoci, strach z chudoby, strach ze smrti, strach ze samoty. Všechna tato utrpení náležejí tvé mysli. Všechna odhalují tvé vnitřní násilí, násilí, které je v tvé mysli. Dobře si všimni, že toto násilí vždy vychází z žádostivosti. Čím je člověk násilnější, tím neomalenější jsou jeho touhy.

Chtěl bych ti vyprávět jeden příběh, který se odehrál kdysi dávno.

Byl kdysi jeden cestovatel, který měl podstoupit dlouhou cestu. Zapráhl tedy své zvíře k vozu a vydal se na cestu ke vzdálenému cíli. Tu cestu měl dokončit do určité doby. Dal tomu zvířeti jméno *Nezbytnost* a vůz pojmenoval *Touha*; jednomu kolu dal jméno *Potěšení* a druhému *Bolest*. Poutník řídil svůj vůz jednou doprava, jednou doleva, ale nikdy neztrácel směr ke svému cíli. Čím rychleji vůz jel, tím rychleji se pohybovala kola Potěšení a Bolesti, vzájemně spojená osou, a vezla vůz Touhu. Cesta byla velmi dlouhá a cestovatel se už začínal nudit. Rozhodl se tedy ozdobit a zkrášlit svůj vůz, a tak i učinil. Ale čím více ozdob pokrývalo vůz Touhu, tím se stával těžším pro Nezbytnost. V zatáčkách a na prudkých svazích bylo chudák zvíře Nezbytnost zcela vysíleno a nemohlo vůz Touhu utáhnout. A na měkkých cestách se kola Potěšení a Utrpení bořila do země.

Cesta byla velmi dlouhá a cíl ještě velmi vzdálený, takže jednoho dne poutník začal propadat beznaději. Když padla noc, začal o celé věci meditoval; a zatímco meditoval, zaslechl ržání svého starého přítele, Nezbytnosti. Pochopil tuto zprávu, a tak následujícího rána vstal velmi brzy a osvobodil vůz od všech ozdob a odlehčil ho od všech zátěží. Bez odkladů nasedl a začal se svým zvířetem tryskem uhánět ke svému cíli. Ale čas, který poutník ztratil, byl už ztracený navždy. Následující noci se vrátil k meditaci a další zpráva od jeho starého přítele mu pomohla pochopit, že nyní stojí před novým, dvojnásobně těžším úkolem. Ten krok znamenal odloučení, překonání závislosti na věcech. S rozbřeskem obětoval vůz Touhu. Pravda, ztratil tím kolo Potěšení; ale s ním ztratil také kolo Utrpení. Naskočil na hřbet zvířete Nezbytnosti a začal klusat přes zelené louky až ke svému cíli.

Dobře si všimni, jak tě přání a touhy mohou svazovat. Ale věz také, že jsou přání různé kvality. Jsou touhy neomalené a jsou touhy vznešené. Povznes své touhy! Překonej své touhy! Očisti je! Pokud to uděláš, budeš muset obětovat kolo potěšení, ale spolu s ním ztratíš také kolo utrpení.

Násilnost člověka, poháněná touhami, nezůstává jen v jeho vědomí jako nějaká nemoc, ale působí i ve světě ostatních lidí a uplatňuje se na nich. A nemysli si, že když mluvím o násilí, tak tím myslím jen válku a zbraně, kterými se lidé zabíjejí. To je jen jedna forma fyzického násilí.

Ale je tady také ekonomické násilí. Ekonomické násilí je to, co tě nechá vykořisťovat ostatní.

K ekonomickému násilí dochází, když okrádáš druhého, když už mu nejsi bratrem, ale stáváš se dravcem, který se na něm živí.

Je tu také rasové násilí. Anebo věříš, že nečiníš násilí, když pronásleduješ někoho, kdo patří k jiné rase?

Myslíš si, že nepoužíváš násilí, když ho pomlouváš, protože jeho rasa je jiná než tvoje?

Je tady také náboženské násilí. Věříš, že nepoužíváš násilí, když někomu nedáš práci nebo ho odmítneš nebo se od něj distancuješ, protože ten člověk s tebou nesdílí náboženské přesvědčení? Věříš, že nejsi násilný, když uzavřeš do kruhu pomluv toho, kdo nevyznává tvé principy? Když ho donutíš uzavřít se do kruhu jeho rodiny? Když ho donutíš uzavřít se do kruhu jeho blízkých, protože nevyznává tvoje náboženství? Jsou tu i další formy násilí, které jsou vynucené filištínovou morálkou. Ty chceš vnutit svůj způsob života ostatním. Ty musíš vnutit své cíle ostatním... Ale kdo ti řekl, že právě ty jsi ten příklad, který by měl být následován? A kdo ti řekl, že můžeš vnucovat ostatním svůj způsob života jen proto, že se ti líbí? Co činí tvůj model života vzorem, který máš právo vnucovat druhým? To je jen další forma násilí. S násilím v sobě i v ostatních a ve světě, který tě obklopuje, můžeš skoncovat jediné vnitřní vírou a vnitřní meditací. Falešná řešení nemohou ukončit toto násilí. Tento svět spěje k výbuchu a není tu způsob, jak to násilí ukončit. Nehledej falešné únikové cesty. Není politika, která by mohla vyřešit tuto šílenou dychtivost po násilí. Na celé planetě není ani politická strana ani hnutí, které dokáže s násilím skoncovat. Falešnými řešeními není možné vymýtit násilí, které je ve světě... Slyšel jsem, že mladí lidé na celém světě vyhledávají falešné cesty k úniku před násilím a vnitřním utrpením - obracejí se k drogám jako k řešení. Nevyhledávej falešné únikové cesty pro skoncování s násilím.

Můj bratře, následuj tato prostá pravidla, prostá jako tyto skály, tento sníh a toto slunce, které nám žehná. Udržuj mír v sobě a přines ho i ostatním. Můj bratře, tam v historii je člověk, který ukazuje tvář utrpení. Můj bratře, podívej se na tu tvář plnou utrpení... ale pamatuj, že je nezbytné jít dál a že je nezbytné naučit se smát a že je nezbytné naučit se milovat.

Tobě, můj bratře, dávám tuto naději - naději na radost, naději na lásku, abys povznesl své srdce, povznesl svého ducha a také nezapomněl zušlechtovat své tělo.

Silo, Aconcagua, 4. května 1969